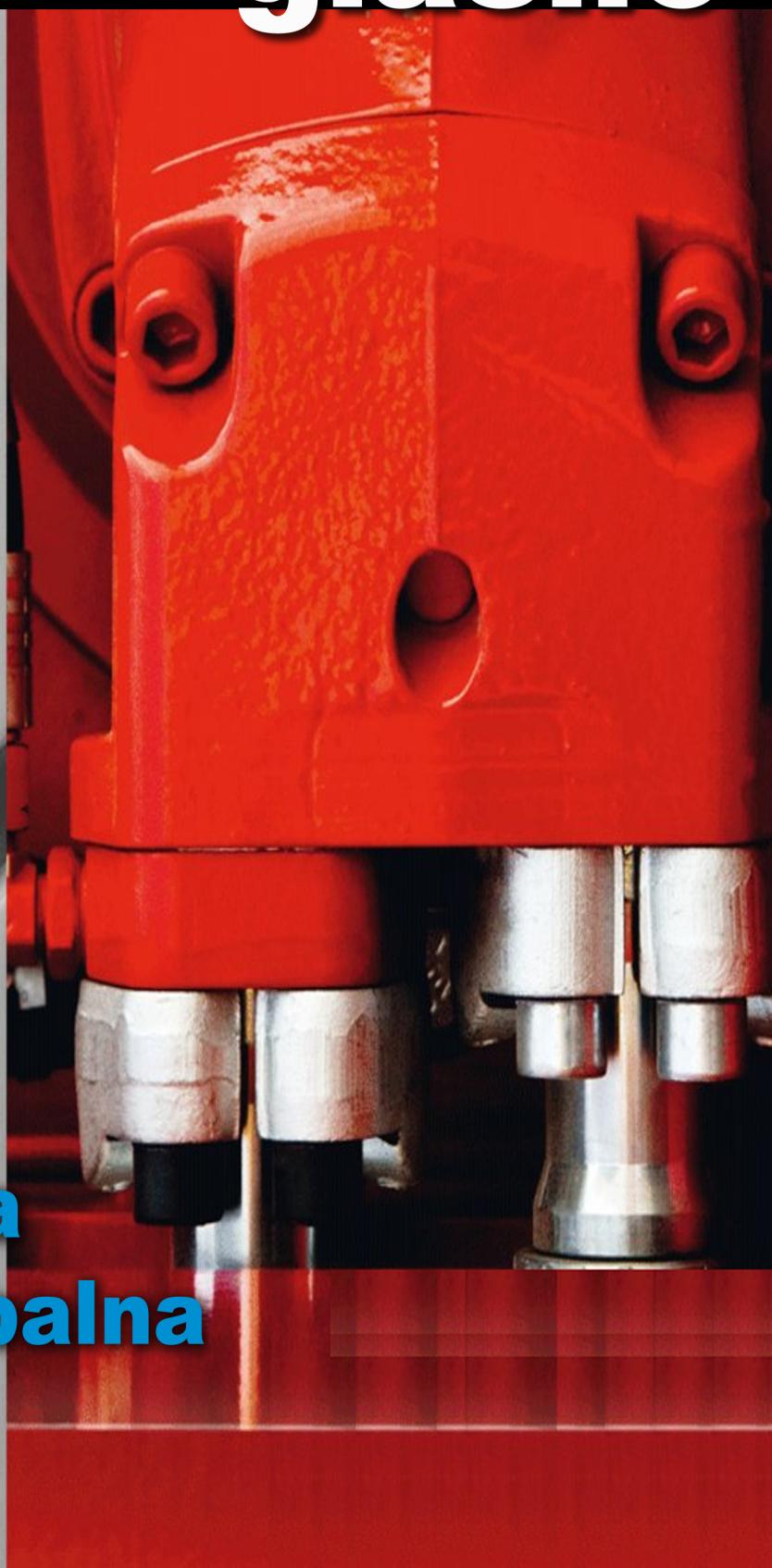
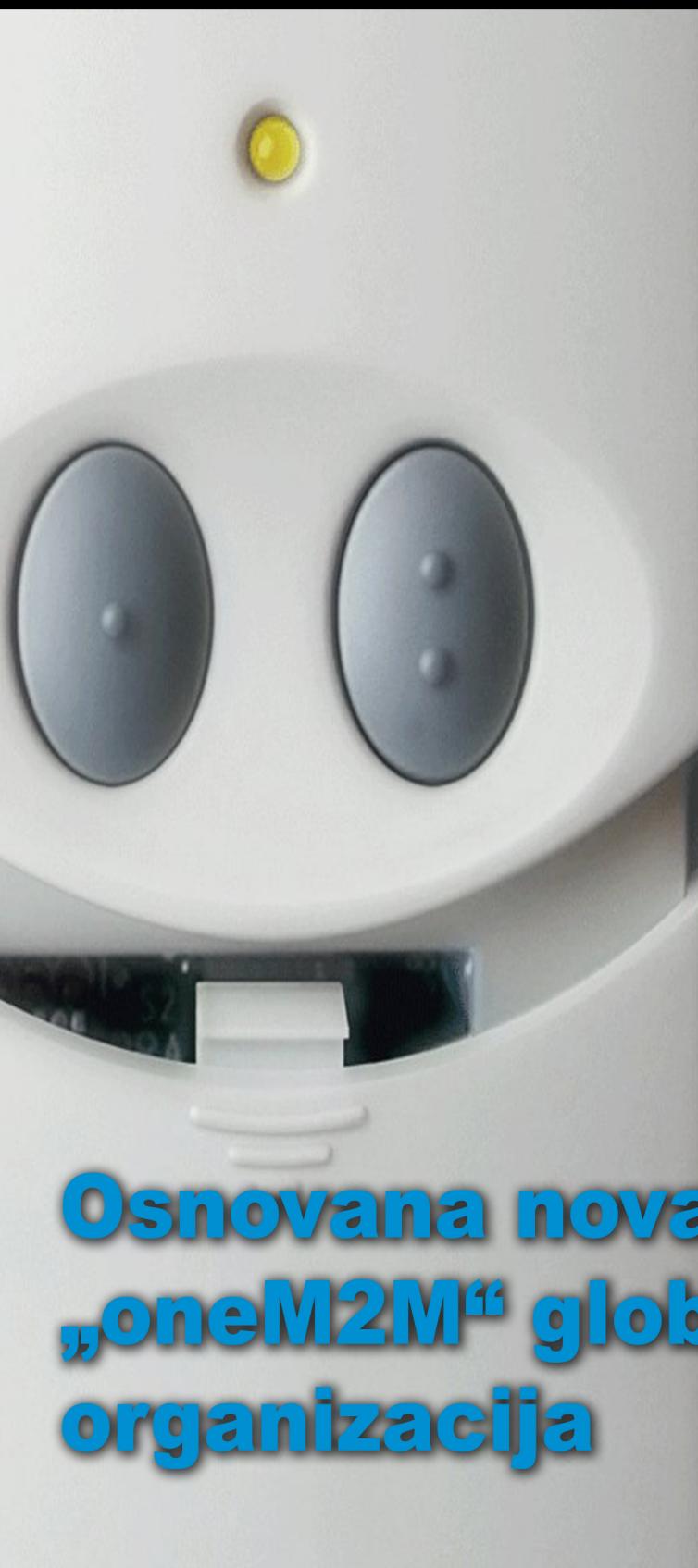

HZNe glasilo

Broj 4/2012

Službeno glasilo Hrvatskoga zavoda za norme

**Osnovana nova
„oneM2M“ globalna
organizacija**

HZN e-glasilo

Službeno glasilo Hrvatskog zavoda za norme sa stalnim dodatkom
Oglasnik za normativne dokumente

Godište: 4. 2012.

ISSN 1847-4217

URL: <http://www.hzn.hr>

Hrvatski zavod za norme

MB: 1957406

OIB: 76844168802

Izdavač:

Sjedište: Ulica grada Vukovara 78,
10000 Zagreb

Telefon: 01/610 60 95

Telefax: 01/610 93 21

Glavni urednik:

Miran Škerl, v.d. ravnatelja HZN-a

Pomoćnik glavnog urednika:

Vladimir Jaram

Tehnički urednik:

Vladimir Jaram

Uredništvo:

Ana Marija Boljanović, Miljenko Đukić, Melanija Grubić Sutara, Vlasta Gaćesa-Morić, Tea Havranek, Boro Jandrijević, Stanka Miljković, Nenad Nikolić, Vladimir Jaram, Miran Škerl

Lektura:

Lana Hudeček

Korektura:

Sandra Knežević

Grafička obrada naslovnice:

Gaea studio d.o.o.

Grafička priprema:

Gaea studio d.o.o.

Izlazi:

dvomjesečno

Uredenje zaključeno:

2012-08-31

Opremu tekstova obavlja uredništvo.

Za sadržaj pojedine potpisanih priloga odgovorni su njihovi autori. Oni ne iskazuju obvezno stav Hrvatskoga zavoda za norme.

Objavljeni prilozi u službenom glasilu Hrvatskog zavoda za norme autorski su zaštićeni. Iznimka su sadržaj, novosti iz HZN, novosti iz europskih i međunarodnih normirnih tijela i s normizacijom povezane aktivnosti koji se mogu objavljivati u drugim stručnim časopisima uz obveznu naznaku izvora i dostavljanje časopisa u kojem su objavljeni tako preuzeti prilozi. Za priloge iz rubrike Normizacija i Tehničko zakonodavstvo potrebno je zatražiti pisano odobrenje za njihovo objavljivanje od autora i od Hrvatskoga zavoda za norme.

PROSLOV

Poštovani čitatelji!

U ovome broju HZN e-glasila možete pročitati naše stalne rubrike o aktivnostima HZN-a i tehničkih odbora HZN-a (HZN/TO) te o imenovanju novog Upravnog vijeća HZN-a.

U ovom broju, među izvještajima sa seminara, skupova i radionica u zemlji i inozemstvu možete pročitati izvještaj o međunarodnom elektroinženjerskom simpoziju *Dani Josipa Lončara „EIS 2012“* i o 42. sastanku Europskoga foruma za distribuciju norma

U rubrici *Novosti iz međunarodnih i europskih normirnih tijela* možete pronaći zanimljive obavijesti o radu međunarodnih i europskih normizacijskih organizacija.

U ovome broju možete, između ostalog, među novostima iz IEC-a pronaći obavijesti o instalacijama za hlađenje i zagrijavanje te o energiji iz obnovljivih izvora za grijanje i hlađenje zgrada.

Među novostima iz ISO- ističemo prikaz novih ISO-ovih norma (ISO 11930:2012, *Cosmetics – Microbiology – Evaluation of the antimicrobial protection of a cosmetic product*, i ISO/IEC 17024:2012, *Conformity assessment – General requirements for bodies operating certification of persons*, koja osigurava globalno polazište za programe certifikacije osoblja. Također su tu obavijesti o ISO-ovim radionicama o globalnim problemima s vodom te o radionicama koja se bavila poboljšanjem obrazovanja o normizaciji.

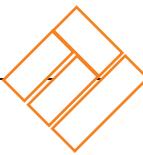
U dijelu s novostima iz CEN-a i CENELEC-a pročitajte izvještaje o najvažnijih aktivnosti CEN/CENELEC-a u razdoblju travanj - srpanj 2012. godine te o nadziranju čistoće vode u Europi. U novostima iz ETSI-ja pročitajte o osnivanju nove globalne organizacije *oneM2M*.

Ugodno čitanje!

V. Jaram
pomoćnik glavnog urednika

Sadržaj 4/2012

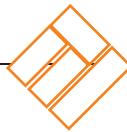

Proslov	2
Novosti iz HZN-a	
• Članovi Hrvatskog zavoda za norme	4
• Imenovano novo Upravno vijeće HZN-a	4
Novosti iz HZN/TO	
• Novi hrvatski normativni dokumenti (na hrvatskome jeziku)	5
Seminari, skupovi, radionice u zemlji i inozemstvu	
Izvještaji	
• Međunarodni elektroinženjerski simpozij <i>Dani Josipa Lončara „EIS 2012“</i>	5
• 42. sastanak Europskoga foruma za distribuciju norma	8
Novosti iz međunarodnih i europskih normirnih tijela	
IEC	
• Novosti iz IEC-a	11
ISO	
• Novosti iz ISO-a	12
CEN i CENELEC	
• Novosti iz CEN-a i CENELEC-a	13
ETSI	
• Novosti iz ETSI-ja	15

Naslovnica:
HZN Oglasnik za normativne dokumene (A1 - A75)

ISSN 1847-4217

Novosti iz HZN-a

Članovi HZN-a

Objavljujemo popis redovitih i pridruženih članova HZN-a po vrstama pravnih odnosno fizičkih osoba za koje je Upravno vijeće donijelo odluku do kraja lipnja 2012. godine.

Tablica *Članovi Hrvatskog zavoda za norme* identična je tablici objavljenoj u HZN e-glasilima br. 5/2011, 6/2011, 1/2012, 2/2012 i 3/2012 jer do kraja kolovoza 2012. godine nije bilo promjena.

Vrsta članstva, vrsta pravne ili fizičke osobe :	Ukupno članova 2010-12-31	Odluka UV-a 2011-02-17	Odluka UV-a 2011-04-14	Odluka UV-a 2011-10-14	Ukupno članova 2011-11-14
Članovi promatrači – Pravne osobe koje ostvaruju dobit	22	0	0	0	22
Članovi promatrači – Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit	1	0	0	0	0
Članovi promatrači – Fizičke osobe - pojedinci	1	0	0	0	1
Redoviti članovi:					
Pravne osobe koje ostvaruju dobit	338	3	1	7	283
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – javne ust. i slično	32	0	1	1	29
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – HGK, HOK, HUP	2	0	0	0	2
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – struk. komore ili udr.	5	0	0	0	5
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – strukovna društva	19	0	0	1	17
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – škole	3	0	0	0	2
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – fakulteti	26	0	0	0	25
Fizičke osobe - pojedinci	48	2	2	1	41
Obrt – fizičke osobe	16	0	0	2	15
Ukupno redovnih članova	489	5	4	12	419
Ukupno redovnih i promatračkih članova	513	5	4	12	442
Odustaju	0	23	27	42	0
Tijelo državne uprave	50	0	0	0	49

Imenovano novo Upravno vijeće HZN-a

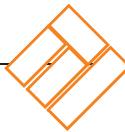
Vlada Republike Hrvatske na zatvorenom dijelu 48. sjednice održane 30. kolovoza 2012. godine uz prethodno dobiveno pozitivno mišljenje Državnog ureda za upravljanje državnom imovinom razriješila je dosadašnjeg predsjednika Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za norme Mirka Smoljića te članove Emu Culi, Trpimira Župića, Božidara Ljubića, Melaniju Grubić Sutara, Mladenku Milardović i Miroslava Poljaka. Sukladno

odredbama Uredbe o izmjenama Uredbe o osnivanju Hrvatskog zavoda za norme, na način da predsjednika i dva člana Upravnog vijeća predlaže ministarstvo nadležno za poslove gospodarstva, a po jednog člana predlaže Stručno vijeće Zavoda i Radničko vijeće Zavoda, Grozdana Vuđan imenovana je predsjednicom Upravnog vijeća, a Đurđica Vukovarac, Tomislav Curman, Mladen Jakovčić i Igor Božičević novim članovima.

Priredio: V. Jaram

Novosti iz HZN/TO

Objavljen prijevod norme HRN EN 15221-1:2012, *Upravljanje objektima i sustavima podrške – 1. dio: Nazivi i definicije*

HRN EN 15221-1:2012, *Upravljanje objektima i sustavima podrške – 1. dio: Nazivi i definicije* nova je norma objavljena na hrvatskome jeziku.

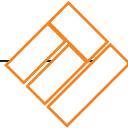
Ova je hrvatska norma prijevod engleske verzije europske norme EN 15221-1:2006, *Facility management – Part 1: Terms and definitions*, a pripremio ju je tehnički odbor HZN/TO 521, *Usluge održavanja*.

Norma navodi odgovarajuće nazivlje i definicije u području upravljanja objektima i sustavima podrške. Također pruža uvid u područje primjene upravljanja objektima i sustavima podrške.

Upravljanje objektima i sustavima podrške (*facility management*) razvija se u više europskih zemalja. Općenito, sve organizacije, bilo javne ili privatne, koriste se zgradama, imovinom i uslugama (usluge upravljanja objektima i sustavima podrške) kako bi potpomogle svoje osnovne djelatnosti. Koordiniranjem te imovine i usluga, primjenom vještine upravljanja i rukovanjem mnogim izmjenama u okolini organizacije, upravljanje objektima i sustavima podrške utječe na njezinu sposobnost proaktivnog djelovanja i zadovoljavanja svih njezinih uvjeta. To se radi kako bi se optimizirali troškovi i učinak imovine i usluga te je norma vodeći dokument u smislu standarda u upravljanju objektima i sustavima podrške.

V. Ferenčak Brodarić

Izvještaji

Seminari, skupovi, radionice u zemlji i inozemstvu

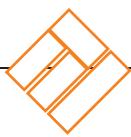
Međunarodni elektroinženjerski simpozij *Dani Josipa Lončara* „EIS 2012“

U Šibeniku, u turističkome naselju Solaris, u razdoblju od 6. do 8. svibnja 2012. godine održan je **24. međunarodni elektroinženjerski simpozij Dani Josipa Lončara „EIS 2012“** u organizaciji Elektrotehničkoga društva Zagreb, a pod pokroviteljstvom Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske i Hrvatskoga zavoda za norme. Iz Hrvatskoga zavoda za norme član Međunarodnoga organizacijskog odbora bio je Mirko Vuković, dipl. ing., a članovi Nacionalnoga organizacijskog odbora bili su mr. sc. Miljenko Đukić, dipl. ing. i Vladimir Katanić, dipl. ing.

Radovi prijavljeni za međunarodni elektroinženjerski simpozij bili su međunarodno recenzirani i razvrstani u tri skupine kao znanstveni radovi, stručni radovi i pregledni radovi.

Od ukupno 88 prijavljenih radova 81 rad objavljen je u zborniku radova i razvrstan prema stručnim područjima u 13 sekcija. Osim predavanja održana je i „Izložba elektrotehničkih proizvoda i stručni nastupi“ na kojoj je 10 izlagača izložilo svoje programe. Također, održani su okrugli stolovi na kojima su obrađene tematske cjeline kao što su ispitivanje, pregled, izvješćivanje i održavanje električnih instalacija te izvješćivanje o njima, zatim tematska cjelina o osobama odgovornim za sigurnost na radu, zdravlje osoba i zaštitu okoliša te tematska cjelina o novim tehnologijama.

Na početku rada međunarodnoga elektroinženjerskog simpozija EIS 2012 u uvodnome su dijelu održana predavanja predstavnika iz slovenskoga Elektroinštituta „Milan Vidmar“ na temu „Advanced Diagnosis of Critical Components of the Electric Power System as the Influential Tool in the Asset Management“, zatim predavanje profesora s FER-a Sveučilišta u Zagrebu na temu „Nekonvencionalni izvori energije – prednosti i mane“ i temu „Vatroslav Lopašić, njegova znamenita predavanja i dalje žive“ te predavanje predstavnika Elektrotehničkoga društva Zagreb, koji je obradio uvijek aktualnu temu „Električni strojevi izvor električne energije“.

U Sekciji **S-1: Postrojenja u elektroprivredi** u osam izlaganja predstavljene su teme koje se odnose na područje djelatnosti Hrvatske elektroprivrede, npr. u referatu *Sadašnje stanje i smjerovi razvoja tržišta električne energije u Hrvatskoj* i referatu *Hrvatska pred novom elektrifikacijom do 2030. godine*, te referatu *Prijenosna mreža danas – mogući pravci proširenja, revitalizacije i zamjene*. U ostalim referatima obrađene su teme povezane s primjenom postrojenja u elektroprivredi, npr. u referatu *Planiranje projekta visokonaponskog postrojenja s pogledom u budućnost*, te referatima *Ugradnja linijskih odvodnika prenapona na dalekovodu 110 kV Ston – Komolac* i *Interpolacija trafo stanice TS 110/10 (20) kV Dujmovača u dalekovod 110 kV Meterize – Vrboran*. Preostala dva referata bila su na temu utjecaja elektromagnetskoga polja distributivne stанице 10 (20)/0,42 kV na okolinu te integracije električnih vozila u napredne elektroenergetske mreže.

U Sekciji **S-2: Postrojenja i instalacije u industriji, zgradarstvu, prometu i drugo** u pet izlaganja predstavljene su teme koje se odnose na planiranje i projektiranje električnih instalacija u izlaganjima: *Planiranje održavanja elektropostrojenja*, *Projektiranje niskonaponskih distribucijskih mreža prema Pravilniku i hrvatskim normama za niskonaponske električne instalacije*, *Osvrt na budući dokument za usklajivanje HD 60364-7-722, Zahtjevi za posebne instalacije ili prostore – opskrba električnog vozila*, te *Analiza dijelova hrvatske norme HRN HD 60364-4-41 za niskonaponske električne instalacije* i *Analiza kvara RCD – FID sklopke u električnoj instalaciji*.

U Sekciji **S-3: Oprema i instalacije u prostorima ugroženim od eksplozivne atmosfere** održano je pet izlaganja. Teme prvih triju izlaganja bile su *Europska i hrvatska regulativa za postrojenja ugrožena eksplozivnom atmosferom*, *IECEx sustav shema za ocjenu sukladnosti opreme namijenjene za uporabu u eksplozivnim atmosferama* te *Sustav upravljanja kvalitetom kod radova popravka, instaliranja i održavanja Ex – opreme*. U četvrtome izlaganju predstavljena je tema *Uzemljenje*

i izjednačenje potencijala u prostorima ugroženim eksplozivnom atmosferom, a u petome *Održavanje Ex – opreme u prostoru ugroženom eksplozivnom atmosferom na proizvodnim platformama plina*.

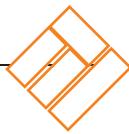
U Sekciji **S-4: Telekomunikacije** u pet su izlaganja predstavljene aktualne teme u području elektroničkih komunikacija, kao što je učinkovitost ulaganja u svjetlovodne mreže, zatim vektorizirani VDSL2 i FTTx koncept pristupne mreže, bakreno kabliranje za 10-gigabitni Ethernet u podatkovnim centrima, nadzor nad IT infrastrukturom s pomoću *open – source* sustava Nagios te VoIP (Voice over Internet Protocol) – sigurnost, rizici i zaštita. Predstavljene su izmjene i dopune različitih pravilnika u referatima *Izmjene i dopune Pravilnika o tehničkim uvjetima za kabelsku kanalizaciju* i *Pravilnika o načinu i uvjetima određivanja zone elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme, zaštitne zone radijskog koridora* te *Izmjene i dopune Pravilnika o potvrdi i naknadi za pravo puta*.

U Sekciji **S-5: Radijske komunikacije** u pet su izlaganja predstavljene nove tehnologije u području radijskih komunikacija, npr. M2M (Machine-to-Machine) komunikacije i DMR napredni digitalni komunikacijski sustav s komparativnim prednostima prema TETRA komunikacijskom sustavu te su prikazane osnove upravljanja radiofrekvencijskim spektrom i dan osvrt na Pravilnik o namjeni radiofrekvencijskog spektra. Na kraju je izložen referat *Digitalna dividenda u Hrvatskoj*.

U Sekciji **S-6: Mjerenje, upravljanje i nadzor industrijskih procesa** u šest je izlaganja prikazano područje automatiziranih industrijskih procesa u referatima sljedećih naslova: *Isporuka potpuno automatiziranog sustava transporta u tvornici fotonaponskih panela „Solaris“ Novigrad, po načelu „ključ u ruke – prikaz projekta*, *Isporuka potpuno automatiziranog stroja za uokvirivanje u tvornici fotonaponskih panela „Solaris“ Novigrad, po načelu „ključ u ruke“ – prikaz projekta, Projektiranje, isporuka i izvođenje elektro-automatizacijskog dijela dvaju sustava uklanjanja ogorine u Valjaonici bešavnih cijevi Željezare Sisak – prikaz projekta, Projektiranje, isporuka i izvođenje elektro-automatizacijskog dijela rekonstrukcije hidraulike u Valjaonici bešavnih cijevi Željezare Sisak – prikaz projekta, Rekonstrukcija automatiziranog sustava postojećeg postrojenja bazenske tehnike u svrhu uštede energije – studija slučaja te Izvedba cjelovitog sustava inteligentne kuće po načelu „ključ u ruke“ – prikaz stvarno izvedenog projekta*.

U Sekciji **S-7: Ispitivanje i potvrđivanje sukladnosti u graditeljstvu** u četirima je izlaganjima predstavljeno područje ocjenjivanja sukladnosti proizvoda u graditeljstvu i provođenje energijskih pregleda građevina. Na početku je izložen referat *Norme i ocjenjivanje*

sukladnosti proizvoda u kojem je dan prikaz postupaka ocjenjivanja sukladnosti kojim se utvrđuje da su određeni zahtjevi koji se odnose na proizvod ispunjeni. Način potvrđivanja sukladnosti za proizvode utvrđen je pravilnicima koji su usklađeni s EC direktivama, a koji će se postupak odnosno modul ocjenjivanja sukladnosti primijeniti na neki proizvod, utvrđuje se pravilnikom koji obuhvaća taj proizvod na koji se odnose usklađene hrvatske norme. Sljedeći referat, *Potvrđivanje sukladnosti kabela u HEP-u*, opisuje postupke potvrđivanja sukladnosti kabela, odnosno određenoga tipa kabela kao sastavnice ili kao jedinice distribucijske mreže te ocjenjivanje sukladnosti s postavljenim tehničkim uvjetima sadržanim u granskim normama HEP-a. U preostalim dvama referatima, *Energetski pregled sustava rasvjete* i *Energetski pregled sustava automatske regulacije i upravljanja termotehničkim sustavima u zgradama*, obrađeno je područje provođenja energijskih pregleda građevina u svrhu izdavanja energijskoga certifikata zgrade.

U Sekciji **S-8: Obnovljivi izvori energije** u pet je izlaganja obrađeno područje obnovljivih izvora energije prikazom aktualnoga stanja te provedba različitih projekata u tom području. Izloženi su referati *Mjerenje karakteristika vjetra u Hrvatskoj*, *Implementacija projekta bioelektrane BE-TO Velika Gorica*, *Europski FP7 projekt Concerto SOLUTION*, *Edukacija i certificiranje instalatera obnovljivih izvora energije u Hrvatskoj* i *Program obuke i certificiranje instalatera fotonaponskih sustava – rezultati dosadašnje provedbe projekta PVTRIN*.

U Sekciji **S-9: Tehnologija elektrotehničkih materijala** u sedam je izlaganja obrađeno područje primjene različitih tehnologija u proizvodnji elektrotehničkih proizvoda. Izloženi su referati: *Svojstva polivinilklorida kao izolacijskog i konstrukcijskog materijala u elektrotehničkim proizvodima*, *Utjecaj različitih tehnologija lijepljenja temperaturnih sondi na njihovu točnost*, *Modeliranje aktuatora na osnovi elektroaktivnih polimera*, *Modeliranje dinamičke krivulje magnetiziranja u rotacijskom magnetskom polju*, *Starenje kompozitnih polimernih izolatora*, *Potreba za provođenjem testova parcijalnih pražnjenja na VN kabelima nakon njihovog instaliranja* i *Ovisnost djelotvornosti hibridnog naponsko – toplinskog sunčanog kolektora o upotrijebljenim materijalima*.

U Sekciji **S-10: Zaštita okoliša, energija i graditeljstvo** u pet su izlaganja obrađena tri područja, posebno vrlo aktualno područje zaštite okoliša i energije u referatima *Obnovljivi izvori energije i njihov utjecaj na okoliš*, *Međunarodna konferencija o zaštiti okoliša – Durban 2011*, *Ekološki standardi i pristup od planiranja do odlaganja uređaja za rezervno besprekidno napajanje*, *Korištenje mobilnih agregata pogonjenih biodizel go-*

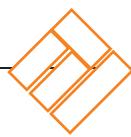
rivom za potrebe intervencija, zatim referati *Zdravstveni rizik od neionizirajućeg zračenja u elektroinženjerstvu* i *Radnici u elektrotehničkoj industriji i opasnosti od izloženosti azbestu*. U referatu *Pridržavanje sudionika u građenju odrednica Zakona o prostornom uređenju i gradnji* predstavljene su neke nove zakonske odredbe u području graditeljstva.

U Sekciji **S-11: Mehatronika** u osam je od ukupno 12 prijavljenih izlaganja prikazano područje mehatronike. Naslovi su tih referata: *Budućnost mehatronike*, *Uloga senzora u automatizaciji proizvodnje i punjenje PET ambalaže*, *Primjena senzora vizije u proizvodnim procesima*, *Simulacija mehatroničkog sistema u proizvodnom procesu*, *Dizajn paralelnih kinematičkih struktura za manipulaciju fotovoltačnih panela*, *Primjena numeričke metode na rješavanje inverznog kinematskog problema robota*, *Modeliranje mehatroničkih sustava primjenom bond grafova* i *Senzori u procesu hidrooblikovanja cijevi*.

U Sekciji **S-12: Uređaji i sustavi za ostvarenje rezervnog i besprekidnog napajanja** u šest je izlaganja prikazano područje rezervnih izvora napajanja u referatima sljedećih naslova: *Uređaji i sustavi za rezervno i besprekidno napajanje – od planiranja do puštanja u rad*, *Sustav pomoćnog napajanja u tehničkoj zaštiti i vatrodojavi* i *Napajanje udaljenih objekata pomoću hibridnog autonomnog sustava napajanja*. U referatu *Optimizacija prostora i smanjenje troškova energije i eksploracijom centralizacijom sustava za besprekidno napajanje* pokazano je kako smanjiti troškove energije u iskorištavanju sustava za besprekidno napajanje, dok je u referatu *Komunikacijski protokoli daljinskog nadzora i upravljanja besprekidnih i rezervnih izvora napajanja električnom energijom* prikazana primjena daljinskoga nadzora i upravljanja. U referatu *Tehnologija NaNiCl baterija i njihova primjena* prikazani su načini i područja primjene tih baterija.

U Sekciji **S-13: Tehnika i filozofija** u osam je izlaganja prikazana povezanost elektrotehnike i filozofije na osnovi provedenih različitih istraživanja jer se smatra da je eletricitet poseban dio fizike. Teme referata izložene su kako slijedi: *Genealogija elektrotehničara u Hrvatskoj do 1956. godine*, *Odnos metafizike i znanosti u Ruđera Boškovića*, *Primjena otvorenog modela komunikacija na harmoniji i kontrapunktu u glazbi*, *Biokemija i moral društva*, *Glagolska slova kao brendovi*, *Osamljeni tehničari ne mogu riješiti krizu društva*, *Antun Lučić – Anthony F. Lucas, otac svjetske naftne industrije* i *Neke okrugle godišnjice istaknutih ljudi iz područja elektrotehnike*.

V. Katanić

42. sastanak Europskoga foruma za distribuciju norma

U organizaciji Hrvatskoga zavoda za norme u Zadru je 31. svibnja i 1. lipnja 2012. godine održan 42. sastanak Europskoga foruma za distribuciju norma (*European Forum for Standards Distribution – EFSD*). Na sastanku je sudjelovalo 39 sudionika, od toga 34 sudionika koja su predstavljala 22 europska nacionalna normirna tijela, 2 predstavnika međunarodnih organizacija za normizaciju (ISO-a i IEC-a) i 3 predstavnika Hrvatskoga zavoda za norme. Hrvatski zavod za norme predstavljali su:

- Ana Marija Boljanović, voditeljica Odsjeka za poslove normoteke
- Danijela Novota Krajnović, viša stručna savjetnica za poslove normoteke
- Igor Božičević, voditelj Odsjeka za prodaju i marketing.

EFSD je neformalna skupina sastavljena od predstavnika nacionalnih normirnih tijela koji se bave poslovima povezanim s marketingom i prodajom norma i drugih normativnih dokumenata. Skupina je osnovana u cilju razmjene ideja, iskustava i usklajivanja stajališta radi unapređivanja proizvoda i usluga usmjerenih korisnicima norma. Sastanci EFSD-a održavaju se dvaput godišnje i svaki je put domaćin sastanka drugo nacionalno normirno tijelo. Članstvo u EFSD-u otvoreno je svim članovima Europskoga odbora za normizaciju (CEN-a), Europskoga odbora za elektrotehničku normizaciju (CENELEC-a) i Europskoga instituta za telekomunikacijske norme (ETSI-ja) te imenovanim predstavnicima središnjih ureda Međunarodne organizacije za normizaciju (ISO-a) i Međunarodnoga elektrotehničkog povjerenstva (IEC-a). Ostali zainteresirani iz drugih nacionalnih normirnih tijela mogu biti pozvani u članstvo EFSD-a temeljem sporazuma.

Sastanak u Zadru otvorio je predsjednik EFSD-a gospodin Wilhelm Takats, voditelj izdavaštva Austrian Standards Plus – AS+. Nakon uvoda i pozdrava prihvaćen je izvještaj s 41. sastanka EFSD-a koji je održan 3. i 4. studenog 2011. godine u Kopenhagenu u Danskoj.

Na dnevnome redu 42. sastanka EFSD-a bile su sljedeće teme:

1. Kratak presjek izvještaja nacionalnih normirnih tijela o prodaji i tržišnim prilikama
2. Izvještaj međunarodnih organizacija ISO-a i IEC-a
3. Predstavljanje HZN-a
4. Interaktivne radionice
5. Projekt XML (ISO)

6. Mobilne aplikacije (*mobile app*) (DS, VDE)
7. Iskustvo ISO-a s elektroničkim publikacijama (*ePub*) i elektroničkim knjigama (*ebooks*) (ISO)
8. Perinorm – novosti (AFNOR, Beuth, BSI)
9. Pravna platforma – autorska prava, norme i internet (Beuth, BSI).

Prvi dan skupa započeo je kratkim i zanimljivim presjekom pristiglih izvještaja nacionalnih normirnih tijela o prodaji i tržišnim prilikama za razdoblje od 1. listopada 2011. do 31. ožujka 2012. godine. Izvještaj je izložio gospodin Kieth Moyes, predstavnik Britanskoga instituta za norme (BSI).

Usporedbom rezultata pristiglih izvještaja nacionalnih normirnih tijela gospodin Kieth Moyes zaključio je slijedeće:

- velika nacionalna normirna tijela razlikuju se od malih
- velika nacionalna normirna tijela razlikuju se međusobno
- mala nacionalna normirna tijela razlikuju se od drugih malih nacionalnih normirnih tijela
- prihodi od internetske prodaje u rasponu su od 0 % do 100 %
- prihodi od prodaje jednokorisničkih licencija u rasponu su od 0 % do 50 %
- i što je najvažnije, nacionalna normirna tijela ne izvještavaju na isti način.

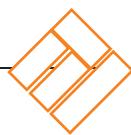
U tablici 1. prikazana je struktura prihoda nacionalnih normirnih tijela dobivena iz pristiglih izvještaja za razdoblje od 1. listopada 2011. do 31. ožujka 2012. godine.

Usporedbom 19 pristiglih izvještaja može se zaključiti slijedeće:

- nacionalna normirna tijela EVS (Estonija), SO (Norveška), NSAI (Irska) i DIN/Beuth (Njemačka) ostvaruju više od 75 % svojih prihoda internetskom prodajom; jedino HZN (Hrvatska) još uvijek nema internetsku prodaju norma
- nacionalna normirna tijela IST (Island) i CEI (Italija) ostvaruju 29 % – 47 % svojih prihoda održavanjem seminara i radionica
- nacionalna normirna tijela SEK (Švedska), SO (Norveška) i VDE (Njemačka) ostvaruju zamjetan dio prihoda (11 % – 86 %) prodajom publikacija i priručnika iz područja normizacije.

U tablici 2. dan je popis 15 najprodavanijih norma u Hrvatskom zavodu za norme (HZN) u razdoblju od 1. listopada 2011. godine do 31. ožujka 2012. godine.

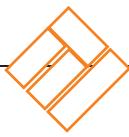

Tablica 1. Struktura prihoda nacionalnih normirnih tijela izražena u postocima (%)

Nacionalno normino tijelo	Pojedinačna prodaja norma	Priučnici	Seminari	Publikacije	Preplate na norme	Jednokorisničke licencije	Višekorisničke licencije	Ukupno	Prihodi od internetske prodaje
EVS (Estonija)	90	0,7	4,96	0	4,34	0	0	100	90
PKN (Poljska)	44,6	0	1,9	0,5	4	46	3	100	35
CEI (Italija)	20	6,6	29	2,6	1,1	25	15,7	100	17,4
SUTN (Slovačka)	45	3	1	3	0	0	48	100	22
SIS (Švedska)	28	8	18	2	uključeno u pojedinačnu prodaju norma	uključeno u pojedinačnu prodaju norma	44	100	26
SEK (Švedska)	13,84	86,16	0	0	0	0	0	100	100
DIN/Beuth (Njemačka)	31,87	10,21	2,08	1,01	47,5	0	6,24	98,91	78
DS (Danska)	22	6	0	5	6	17	44	100	21
AS+ (Austrija)	59	3	12	15	0	0	12	100	34
IST (Island)	43,3	1,4	46,8	8,5	0	0	0	100	60
BSI (Velika Britanija)	34	0	0	64	1	0	1	100	54
NSAI (Irsko)	4,7	0,6	0	0	11,7	0	0	100	83
AENOR (Španjolska)	54,36	3,79	0	3,5	6,08	1,25	31,02	100	59,68
VDE (Njemačka)	13,74	11,15	0	0	9,08	50,07	15,59	100	3,28
SFS (Finska)	33	23	0	0	3	15	26	100	10
NBN (Belgija)	77	0	0	6	0	0	17	100	34
SO (Norveška)	65,5	16,4	5,6	12,5	6,1	0	(45,6)	100	87,7
NEN (Nizozemska)	37	2	0	19	14	0	28	100	36
HZN (Hrvatska)	99,6	0	0	0,4	0	0	0	100	0

Tablica 2. 15 najprodavanijih norma u HZN-u za razdoblje od 1. listopada 2011. do 31. ožujka 2012. godine

Redni broj	Oznaka norma	Naslov	Broj prodanih primjeraka
1.	HRN EN ISO 9001:2009	<i>Sustavi upravljanja kvalitetom – Zahtjevi (ISO 9001:2008; EN ISO 9001:2008)</i>	85
2.	HRN EN ISO 14001:2009	<i>Sustavi upravljanja okolišem – Zahtjevi s uputama za uporabu (ISO 14001:2004; EN ISO 14001:2004)</i>	39
3.	HRN EN ISO/IEC 17025:2007	<i>Opći zahtjevi za osposobljenost ispitnih i umjernih laboratorija (ISO/IEC 17025:2005+Cor.1:2006; EN ISO/IEC 17025:2005+AC:2006)</i>	27
4.	HRN EN ISO 9000:2008	<i>Sustavi upravljanja kvalitetom – Temeljna načela i terminološki rječnik (ISO 9000:2005; EN ISO 9000:2005)</i>	17
5.	HRN EN ISO/IEC 17020:2005	<i>Opći zahtjevi za rad različitih vrsta tijela koja provode inspekciju (ISO/IEC 17020:1998; EN ISO/IEC 17020:2004)</i>	16
6.	HRN EN ISO 9612:2010	<i>Akustika – Određivanje izloženosti buci na radu – Inženjerska metoda (ISO 9612:2009; EN ISO 9612:2009)</i>	14

Izvještaji**Seminari, skupovi, radionice u zemlji i inozemstvu**

Redni broj	Oznaka norma	Naslov	Broj prodanih primjeraka
7.	HRN EN 1508:2007	<i>Opskrba vodom – Zahtjevi za sustave i dijelove sustava za pohranu vode (EN 1508:1998)</i>	14
8.	HRN EN ISO/IEC 17043:2010	<i>Ocenjivanje sukladnosti – Opći zahtjevi za ispitivanje sposobnosti (ISO/IEC 17043:2010; EN ISO/IEC 17043:2010)</i>	13
9.	HRN EN ISO 9004:2010	<i>Upravljanje u svrhu trajne uspješnosti organizacije – Pristup upravljanju kvalitetom (ISO 9004:2009; EN ISO 9004:2009)</i>	13
10.	BS OHSAS 18001:2007	<i>Occupational health and safety management systems. Requirements</i>	11
11.	HRN EN 12620:2008	<i>Agregati za beton (EN 2620:2002+A1:2008)</i>	11
12.	HRN EN 805:2005	<i>Opskrba vodom – Zahtjevi za sustave i dijelove izvan zgrada (EN 805:2000)</i>	11
13.	HRN HD 60364-6:2007	<i>Niskonaponske električne instalacije – 6.dio: Provjeravanje (IEC 60364-6:2006, MOD; HD 60364-6:2007)</i>	11
14.	HRN EN ISO 3960:2010	<i>Životinjske i biljne masti i ulja – Određivanje peroksidnog broja – Jodometrijsko određivanje točke završetka (ISO 3960:2007, ispravljena verzija 2009-05-15; EN ISO 3960:2010)</i>	9
15.	HRN EN ISO 660:2010	<i>Životinjske i biljne masti i ulja – Određivanje kiselinskog broja i kiselosti (ISO 660:2009; EN ISO 660:2009)</i>	9

Sudionici 42. sastanka EFSD-a upoznati su s radom Hrvatskog zavoda za norme putem triju izlaganja predstavnika HZN-a:

- o Hrvatskome zavodu za norme izlagala je gospođa Ana Marija Boljanović
- o radu Normoteke govorila je gospođa Danijela Novota Krajnović
- o radu Odsjeka za prodaju i marketing izlagao je gospodin Igor Božičević.

Nakon predstavljanja Hrvatskoga zavoda za norme uslijedile su interaktivne radionice. Od devet tema ponuđenih putem mrežne ankete sudionici 42. sastanka EFSD-a u Zadru odabrali su sljedeće:

- *On line shop developments*
- *Products using different approaches beyond PDF*
- *Attracting small businesses*
- *Web marketing.*

Održane su četiri interaktivne radionice na kojima je primjenjena metoda „world cafe“. Sudionici su bili podijeljeni u četiri skupine od koji je svaka imala svojeg moderatora. Sudionici su po 30 minuta sustavom rotacije raspravljali o svakoj od četiri navedene teme. Interaktivne radionice održane su prvi put na ovom sastanku EFSD-a i pokazale su se vrlo uspješnima. Svi sudionici skupa aktivno su sudjelovali na svim radionicama i svojim iskustvima doprinijeli raspravama o odabranim temama. Prvi radni dan završio je izlaganjem svakoga moderatora o jednoj od tema.

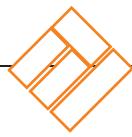

Drugoga dana sastanka predstavljeni su sljedeći projekti:

- *XML Project (ISO)*
Format XML otvara dodatne mogućnosti i podloga je novoj ISO-ovoj mrežnoj platformi za pretraživanje koja će omogućiti nove pogodnosti korisnicima norma (npr. umjesto kupovine cijele norme, korisnik će moći kupiti samo određenu sliku ili dijagram).
- *NICe User Friendly Standards Project (SIS, SN)*
To je zajednički projekt normirnih tijela skandinavskih zemalja – SIS (Švedska), DS (Danska), SFS (Finska) i SN (Norveška), a usporediv je s ISO-ovim

Izvještaji

Seminari, skupovi, radionice u zemlji i inozemstvu

projektom XML te je usredotočen na potrebe skandinavskih korisnika. Projekt je pokrenut u travnju 2011. godine, a završetak zajedničkoga dijela očekuje se u rujnu 2012. godine, nakon čega bi svaka zemlja trebala usavršiti sustav ovisno o svojim potrebama.

- *Mobile applications (DS)*

Predstavnik Danskoga instituta izvijestio je sudionike da je na temelju prikupljenih podataka u 2011. godini u svijetu prodano 67 milijuna *tableta* i 25 milijuna e-čitača (*eReadera*). Međutim broj korisnika mobilnih uređaja (pametnih telefona, e-čitača, *tableta*...) koji na njima žele pregledavati norme još je uvek malen. Zbog navedenoga, broj norma dostupnih za pregledavanje na navedenim uređajima vrlo je malen, odnosno samo je dio najprodavanijih norma ili publikacija dostupan u tom formatu.

- *Experiences on ePub and eBooks (ISO)*

Kako bi testirao tržište norma u formatu za mobilne uređaje, ISO je do sada konvertirao 30 najprodavanijih norma (oko 1955 stranica na engleskom i francuskom jeziku). Trošak navedenoga projekta iznosi 4.500,00 EUR. Konvertirani normativni dokumenti nalaze se u trenutačno popularnim formatima u trenutačno popularnim e-knjigama (iPad, AmazonKindle, itd...)

- *Legal Platform (DIN, BSI)*

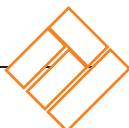
Predstavnik DIN-a predstavio je problem nepoštovanja autorskih prava norma njihovom objavom na internetskim stranicama na kojima su dostupne besplatno ili po vrlo niskoj cijeni (npr. 7,00 EUR po normi). Trenutačno su najveći problem kineske internetske stranice na kojima se nudi veliki broj (oko 35000 do 40000) nacionalnih, europskih, američkih i međunarodnih norma. Do sada su postignuti neki rezultati zatvaranjem određenih internetskih stranica i pravnim procesuiranjem njihovih osnivača. Međutim, otvaraju se druge internetske stranice te stoga pravna bitka nikad ne prestaje. Predstavnik DIN-a, gospodin Christian Löhrs, završio je izlaganje rečenicom: „Praćenje i procesuiranje povrede autorskih prava Heraklov je zadatak“.

Svi sudionici i predsjedavajući sastanka gospodin Takats ocijenili su 42. sastanak EFSD-a iznimno uspješnim i pohvalili izvrsnu organizaciju Hrvatskoga zavoda za norme. Razmijenjene obavijesti, iskustva i doneseni zaključci smjerokaz su članovima EFSD-a za daljnja postupanja.

Domačin sljedećega 43. sastanka EFSD-a biti će nacionalno normirno tijelo Estonije (*Estonian Centre for Standardization - EVS*), a sastanak će se održati 8. i 9. studenog 2012. godine u Tallinu.

I. Božičević

IEC

Novosti iz međunarodnih i europskih normirnih tijela

Novosti iz IEC-a

Instalacije za hlađenje i zagrijavanje manje i čišće

Preko 25 % svjetskih potreba za energijom otpada na grijanje prostora i vode za kućanske potrebe. Grijanje se još uvek osigurava uporabom fosilnih goriva dok

se hlađenje i ventilacijski sustavi oslanjaju primarno na električnu struju.

IEC-ovi tehnički odbori pripremaju međunarodne norme za komponente i sustave koji se koriste u grijanju, hlađenju i ventilacijskim sustavima.

Opširniju obavijest i članak o tome pogledajte na IEC-ovoj mrežnoj adresi:

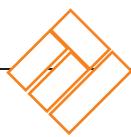
http://www.iec.ch/etech/2012/etech_0712/tech-1.htm

Obnovljive energije za zgrade

Energije iz obnovljivih izvora igrat će glavnu ulogu u grijanju i hlađenju zgrada. Dobar primjer onoga što se može postići daje Olimpijski park u Londonu gdje se 20 % potreba za električnom energijom osigurava iz novih lokalnih izvora obnovljive energije.

Opširniju obavijest i članak o tome pogledajte na IEC-ovoj mrežnoj adresi:

http://www.iec.ch/etech/2012/etech_0712/wld-1.htm

Novosti iz ISO-a

Kozmetika bez mikroba s novom ISO-ovom normom

Mnogi koriste kozmetiku, ali kako znamo da su proizvodi koje primjenjujete sigurni? Nova ISO-ova norma pomoći će u ocjenjivanju antimikrobske zaštite kozmetike. Postoji nekoliko načina za zaštitu kozmetike:

- kemijskom zaštitom (sačuvanjem, konzerviranjem)
- inherentnim značajkama formulacije
- dizajnom pakiranja
- proizvodnim procesom.

Nova norma ISO 11930:2012, *Cosmetics – Microbiology – Evaluation of the antimicrobial protection of a cosmetic product*, pomoći će u ispitivanju njihove učinkovitosti u zaštiti.

Opširniju obavijest o tome i ISO-ovo priopćenje možete pogledati na mrežnoj adresi:

http://www.iso.org/iso/home/news_index/news_archive/news.htm?refid=Ref1619

Nova i poboljšana norma ISO/IEC 17024 za programe certifikacije osoblja (službenika)

Certifikacija osoblja postaje značajan element verifikacije kompetentnosti (stručnosti) sve mobilnije radne snage u globalnim razmjerima, naglašavajući vrijednost statusa priznatog od strane industrije koji se može prenositi i vrijedi izvan nacionalnih granica. Kao odgovor na tu rastuću potrebu nova i poboljšana ISO/IEC-ova međunarodna norma cilja prema usklađivanju različitih postupaka korištenih širom svijeta za certifikaciju stručnosti osoblja u različitim zvanjima i profesijama.

Nova norma ISO/IEC 17024:2012, *Conformity assessment – General requirements for bodies operating certification of persons*, osigurava globalno polazište za programe certifikacije osoblja.

Opširniju obavijest o tome i ISO-ovo priopćenje možete pogledati na mrežnoj adresi:
http://www.iso.org/iso/home/news_index/news_archive/news.htm?refid=Ref1625

ISO-ova radionica pozabavila se globalnim problemom s vodom

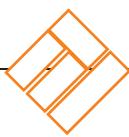
Radionica “*Global water challenges – How can ISO standards help?*” (Globalni problemi s vodom – Kako ISO-ove norme mogu pomoći) u organizaciji Japanese Standards Association (JSA) održan je 25. i 26. srpnja. Više od 150 sudionika sudjelovalo je u njezinome radu.

GLOBAL WATER CHALLENGES

Dostupne su i sve prezentacije koje su napravili studio-nici radionice na mrežnim stranicama http://www.iso.org/iso/home/news_index/events/events_archive.htm?INodeId=400977&IEventId=2000

Opširniju obavijest o tome i ISO-ovo priopćenje možete pogledati na mrežnoj adresi:
http://www.iso.org/iso/home/news_index/news_archive/news.htm?refid=Ref1630

ISO

Novosti iz međunarodnih i europskih normirnih tijela

Veliki korak za obrazovanje o normizaciji

Jačanje suradnje između nacionalnih normirnih tijela i akademija bila je tema regionalne radionice koju je organizirao ISO u suradnji s KATS-om, svojim članom za Republiku Koreju. To je bio prvi iz niza ISO-ovih regionalnih radionica koje trebaju podržati zemlje u razvoju u:

- definiranju programa ciljajući na sveučilišta
- razvoju i jačanju kolegija iz obrazovanja o normizaciji.

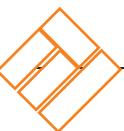
Ove inicijative padaju pod ISO-ov akcijski plan za zemlje u razvoju, *ISO Action Plan for developing countries*

2011-2015, u kojem je bolja integracija normizacije u obrazovne kolegije jedan od očekivanih rezultata.

Opširniju obavijest o tome i ISO-ovo priopćenje možete pogledati na mrežnoj adresi:

http://www.iso.org/iso/home/news_index/news_archive/news.htm?refid=Ref1637

CEN i CENELEC

Novosti iz međunarodnih i europskih normirnih tijela

Novosti iz CEN-a i CENELEC-a

Nadziranje čistoće vode u Europi lakše zahvaljujući europskim normama za analizu kvalitete vode

Svjetski tjedan vode (WWW - World Water Week), 27. - 31. kolovoza, 2012. godine podsjetio nas je na činjenicu o vitalnoj važnosti čistih vodnih resursa u našim svakodnevnim životima, za piće naravno, higijenu i sigurnost hrane.

Izvori vode su pod pritiskom i Europa je u opasnosti radi, između ostalog, otpadnih voda iz industrijskih postrojenja i difuznih izvora kao što je poljoprivreda (npr. pesticidi s poljoprivrednih zemljišta koji ulaze u vodu). Kako bi pomogla zaštiti europskog javnog zdravlja i europskog ekosustava, CEN (Europski odbor za normizaciju) je dobio manadat od Europske komisije (Mandate M/424) za razvoj ili poboljšanje europskih norma kao potpore *Water Framework Directive* (WFD). Direktiva se bavi problemom bolje kontrole i upravljanja vodama, tj. podzemnim i površinskim vodama. Kako? Smanjenjem opasnih kemikalija u našim vodama i osiguranjem održivog korištenja voda.

Opširniju obavijest o tome i CEN/CENELEC-ovo priopćenje možete pogledati na mrežnoj adresi:

http://www.cencenelec.eu/news/brief_news/Pages/TN-2012-009.aspx

CEN/CENELEC-ove najvažnije aktivnosti

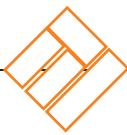
Pregled najvažnijih aktivnosti CEN/CENELEC-a u razdoblju travanj – srpanj 2012. godine uključujući izvještaj o stawkama raspravljenim na prvome Europskom Normizacijskom samitu (*European Standardization Summit*) "Prema održivom gospodarstvu" (*Towards a sustainable economy*) održanom 7. lipnja u Albeni, Bugarska.

Opširniju obavijest o tome i CEN/CENELEC-ovo elektronsko izdanje Newsletter – Issue 9 – Summer 2012 možete pogledati na mrežnoj adresi:

http://www.cencenelec.eu/news/newsletters/Newsletters/CONNECT_Issue09_2012-08.pdf

32. sastanak CEN/TC-a 331, Postal services

Hrvatska delegacija na čelu s mr. sc. Milicom Gašpert, predsjednicom zrcalnoga nacionalnog odbora HZN/TO 543, *Poštanske usluge* te članovima Antonom Jurošom iz Hrvatske pošte d.d. i Vesnom Ferenčak Brodarić, višom stručnom savjetnikom u HZN-u, prisustvovala je 32. plenarnom sastanku CEN/TC-a 331, *Postal services*. Sastanak se održao u Ljubljani, Slovenija, a domaćin je bio slovenski regulator Agencija za poštu i elektronske komunikacije (APEK).

Tom je prilikom predsjednik CEN/TC-a 331 Alain Roset istaknuo kako normizacija poštanskih usluga ulazi u novo razdoblje te pozvao članove odbora da svojim prijedlozima pridonesu definiranju strateških ciljeva za razdoblje do 2020. kako bi Europskoj komisiji predložili nove mandate za izradu norma u području poštanskih usluga.

U okviru sastanka održana je prezentacija projekta *Safepost project on the safety and security of international postal supply chains and future standardization*.

Voditelji radnih skupina izvijestili su o napretku i aktivnostima u okviru pojedinih radnih skupina.

Tako je voditelj skupine za kvalitetu usluga WG 1 *Quality of Service* izvijestio o sastanku radne skupine održanu početkom godine i napretku u prihvaćanju novoga izdanja norme FprEN 13850, *Measurement of the transit time of end-to-end services for single piece priority mail and first class mail*. Utvrđeno je da će zbog velikoga broja primjedaba na nacrt norme njemačka verzija konačnoga teksta nacrtu biti dovršena tek krajem godine. Međutim, prema CEN-ovim pravilima nacrt se može uputiti u daljnji postupak, pa će tako konačan nacrt FprEN 13850 biti na formalnome glasovanju od 27. srpnja do 27. rujna 2012. Cilj je normu objaviti u siječnju 2013. jer se s početkom sljedeće godine počinju primjenjivati ugovori o mjerenu prioritetnih pošiljaka prema novoj verziji norme, a to su nacionalne pošte već ugovorile. Svako kašnjenje stvorilo bi dodatne probleme te je stoga istaknuta potreba da se članovi nacionalnih tehničkih odbora na vrijeme pripreme kako bi u skladu s planovima mogli dogоворити nacionalne stavove.

Također, potvrđene su rezolucije prihvaćene elektroničkim putem uoči sastanka koje se odnose na reviziju četiriju normativnih dokumenata. Prema njima su norme CEN/TS 14014, *Postal services – Hybrid mail – XML definition of encapsulation of letters for automated postal handling* i CEN/TS 15873, *Postal Services – Open Standard Interface – Address Data File Format for OCR/VCS Dictionary Generation*, potvrđene na sljedeće tri godine, dok su EN 13619, *Postal services – Mail item processing – Optical characteristics for processing letters*, i EN 14508, *Postal Services – Quality of service – Measurement of the transit time of end-to-end services for single piece non priority mail and second class mail*, potvrđene na sljedećih pet godina.

Pritom će se norma EN 14508:2003 posuvremeniti kako bi bila u skladu s novim izdanjem norme EN 13850. Sljedeći sastanak odbora CEN/TC 331 održat će se 9. studenoga 2012. u Lisabonu u Portugalu.

Paneuropska priprema za uvođenje obrazovnih programa u vezi normizacije

U organizaciji CEN-a,CENELEC-a i ETSI-ja 29. lipnja 2012. u Bruxellesu je održana konferencija na temu **obrazovanja u vezi normizacije**. Glavni zaključak konferencije je široka suglasnost među poslovnim liderima, obrazovnim profesionalcima, predstavnicima vlada i EU institucija da se trebaju poduzeti dodatne aktivnosti u cilju porasta svijesti i znanja u vezi normizacijskog procesa kao i rezultata normizacijskog rada.

Na prvom paneuropskom dijalogu o uvođenju šireg i sistematskog obrazovanja u vezi normizacije, sudjelovalo je preko 90 delegata uključujući predstavnike poslovnog i industrijskog sektora, visokog školstva, vlada i Europske komisije kao i europskih normizacijskih organizacija.

Naglasili su kako Europa treba ubrzati korak da bi sustigla druge zemlje, a posebno azijske države koje su uvele više mogućnosti za studente da se upoznaju sa normizacijom kroz svoje formalno školovanje i/ili profesionalno usavršavanje.

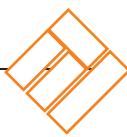
U Europi postoji potreba za obrazovnim materijalima koji bi objasnili prednosti normizacije za industriju, različite firme i društvo kao cjelinu. Različite početne aktivnosti (školovanje i vježbe) već su pokrenute i primijenjene u nekim zemljama Europe.

CEN-CENELEC i ETSI pripremaju zajedničku strategiju u vezi obrazovanja o normizaciji. To će donijeti novu i uzbudljivu praksu, povećati svijest o važnosti pojedinih pitanja iz područja normizacije te uspostaviti temelje za razvoj novih inicijativa u idućim godinama.

U sadašnjoj ekonomskoj krizi Europa treba povećati svoju inovativnost i konkurenčku sposobnost na globalnom tržištu, a normizacija predstavlja važan element u tom procesu. Zato je uvođenje normizacije u obrazovne programe značajan izazov za sve sudionike obrazovnog i normizacijskog sustava u Europi u idućem razdoblju.

V. Ferenčak Brodarić

Novosti iz ETSI-ja

Osnovana nova „oneM2M“ globalna organizacija

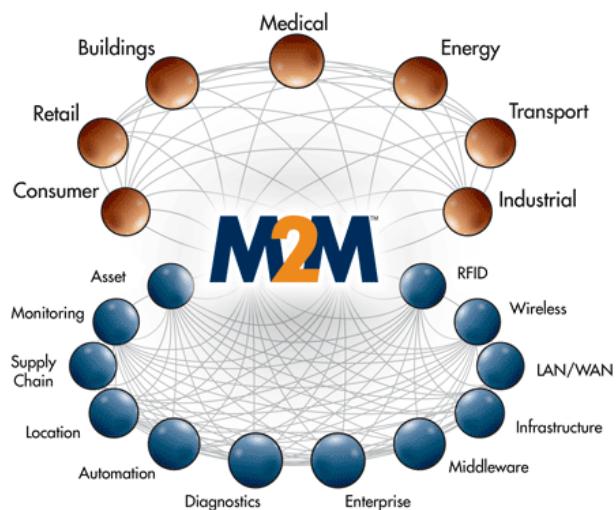
Glavni zadatak nove **oneM2M** globalne organizacije je kreiranje specifikacija koje će osigurati da M2M (Machine to Machine) komunikacije mogu efikasno funkcionirati na globalnoj razini i time omogućiti širokom spektru industrijia da iskoriste prednosti nove tehnologije.

Na osnivačkom sastanku, održanom 24. srpnja 2012. u Bellevue, Washington, USA sudjelovalo je sljedećih 7 organizacija za kreiranje ICT norma:

- Japan: *Association of Radio Industries and Businesses (ARIB) Telecommunication Technology Committee (TTC)*
- SAD: *Alliance for Telecommunications Industry Solutions (ATIS) Telecommunications Industry Association (TIA)*
- Kina: *China Communications Standards Association (CCSA)*
- Europa: *European Telecommunications Standards Institute (ETSI)*
- Koreja: *Telecommunications Technology Association (TTA) of Korea*

Procjenjuje se da će do 2020. godine broj M2M veza narasti na 50 milijardi i biti će prisutne u gotovo svim industrijama. OneM2M će imati odlučujuću ulogu da sektori kao što su zdravstvena zaštita, transport,

energija do poljoprivrede koriste prednosti očekivanog ekonomskog rasta i inovacijskih mogućnosti što će ih osigurati primjena M2M tehnologije.

Specifikacije koje će razviti oneM2M omogućiti će kreiranje zajedničke platforme koju će koristiti pružatelji komunikacijskih usluga. Time će osigurati širok spekter usluga u područjima kao što su: pametne mreže, e-zdravstvo i telemedicina, lanac dobavljačkih organizacija, automatizacija domaćinstva, upravljanje energijom i javna sigurnost.

Aktivnost oneM2M organizacije utjecati će kod mnogih industrijia na: sniženje operativnih i kapitalnih troškova, skraćenje vremena izlaska na tržište, kreiranje ekonomske masovnog tržišta i velikih brojeva, pojednostavljenje procesa razvoja usluga, proširenje i ubrzanje globalnih poslovnih mogućnosti te na sprečavanje preklapanja normizacijskih aktivnosti.